

Szél nem mozdult, ág nem hajlott, s egy vén varjú úgy ült a fatetőn, mintha múzeumban lenne, de üveg-szekrényben, ahol általában csak nagytakarításkor mozognak a madarak, hiszen eleget mozogtak életükben.

Ült az öreg varjú szép csendben; nem káromgott, nem vakaródzott, csak szemlélődött, mintha valamire várt volna, ami még nem bizonyos.

Alatta a patakon az éjjel meghorpadt a jég, s a jégen egy fél ponty feküdt szétszórva pénzeit, nem ugyan jószántából vagy mulatozás közben, hanem mert a vidra megfogta az éjjel, evett valamit belőle, aztán otthagyta. A többi már az öreg varjú ette meg reggelire. Azért ül ilyen nyugodtan, mert begye tele van, s az ilyen szép, nagy darab halat nem hagyja csak úgy ott az ember, azaz a varjú. Ha valami vetélytárs jelenne meg akár a levegőben, akár a földön, természetesen hanyatt-homlok vetné rá magát a halra, mert nincs olyan varjúgyomor, amibe még nem fér.

Persze a vetélytársak száma sokkal nagyobb, mint kellene, s vannak közöttük olyanok, amelyek utálatosan nagyok és erőszakosságra hajlamosak. Ha például egy rétisas ereszkedne a halra, az öreg varjú nem szólna egy szót sem, de egy szarka már nehezebben juthatna a zsákmányhoz.

Az előbb két kis cinke óvatzkodott a halhoz.

– Cin-cin-cincere – mondták –, eszünk a halból, ha szabad.

– Szabad – bólintott a varjú –, de ne jártassátok a szátokat, mert idecsődül az egész erdő.

Hallgattak is a kis kék kabátosok, és eszegették, amíg egy karvaly végig nem suhant a folyó felett, és éppen csak hogy megmenthették téiben kopott kabátjukat.

Azóta csend van, ámbár mintha valami nem lenne rendben odalent. Mi van ezzel a jéggel? Elvizenyősödött és meghorpadt, ami nem lenne baj – de a hal! Ha ez így megy tovább, a hal csúszni kezd befelé.

A vén varjú nem mozdul, hiszen itt van az ideje az olvadásnak, de hogy éppen most...

És mereven nézi a halat, ezenközben valaki megszólal alulról:

– Kiesik a szemed, varjú barátom, mit szemlélsz oly önfeledten?

– Csak úgy nézelődöm – rebtent meg a varjú a rókától. – Vizesedik a jég... de jobb is már! – „Hogy a nyári tetvek egyék meg a bundádat!” – tette hozzá, persze gondolatban.

– Nagyon egy helyre néztél...

– A jégre néztem.

– Gyanús vagy, öreg sírásó.

– Hát nézd meg magad! Legalább egy kis fürdőt veszel. Nem árt az a bolháknak.

– Nana, csak ne sértegezzük egymást! Egyszerűen megkérdezem, mi van a jégen, követve megátalkodott tekintetedet, s te rögtön a bolhákat hozod elő. Elég kellemetlen, hogy még most sem kezdtem meg a vedlést – a fene ezt a telet! – és bizony akad egy-kettő. Szóval, ugye, nincs a jégen semmi? Te onnét jól látod, míg nekem át kell mászni ezen a ronda sűrűségen.

– Dehogynincs!

– Micsoda? – csillant fel a róka szeme.

– Víz.

– Ó, hogy a szelek hordják el minden tollad, vén dögész, hát illik élelem dolgában gúnyolódni?

A varjú nem válaszolt, mert egy kis cinke reppent megint a halhoz, és csendesesen megszólalt:

– Cin-cin, milyen szép nagy hal!

„Jaj – gondolta a varjú –, jaj!”

A róka hegyezte a fülét, mert nem értette a kis madarat.

– Cin-cin-cincere – mondta most már hangosabban a kis cinke –, csodálatos, szép nagy hal...

„Jaj!” – húzta össze magát a varjú a fán, míg a róka képe csupa ragyogás lett.

– Most megbüntetlek, vén trágyadoktor! – És majdnem óvatosság nélkül surrant át a sűrűségen, leugrott a folyó magas partjáról, és egy perc múlva már ott ette a szép darab pontyot a varjú alatt.

– Kár – siránkozott a varjú –, káár az ilyen tolvajba!

A róka csámcsogva nézett fel.

Ebben a pillanatban éles nyúlsírás hangzott fel az erdő mélyéről, s a rókán mintha végigvágta volna.

– A területemen! Az én területemen!

És elrohant.

Lent pedig, a völgy aljában az egyik vadász azt mondta a másiknak:

– Fújd meg még egyszer.

És a csalogató sípból még egyszer megajdult a megfogott nyúl éles panasza, mintha egy másik róka fojtogatná.

Az öreg varjú szomorúan ült a fatetőn mindaddig, amíg csak egy puskalövés végig nem zengett az erdőn. A varjú bölcs, öreg varjú volt, aki tudta, hogy ahol vadásznak, ott marad is néha valami, azért déltájban elvitorlázott arrafelé, ahol a puska szólt. Ismerte azt a völgyet, és rövid körözés után megtalálta a helyet, ahol a rókát megnyúzták, és megtalálta a rókát is – kabát nélkül, amit a szűcsök gereznának neveznek.

A varjú szeme elégedett volt.

– Lám, lám, mégiscsak meglesz a halam!

És őrizni kezdte most már a rókat.

A vadászházban a rókabőr már ki van feszítve, s azt mondja egyik vadász a másiknak:

– Csodálatos szép ez a bőr, pedig csak nagy telek után ilyen szép a rókabőr márciusban, és az idén nem is volt tél.

(1954)

*

Megjelent az Új Emberben, 1954. március 28-án.

Később a Pajtás (1963. március 6.) és a Kincskereső (1980. március) közölte. Tartalmazzák a Tarka rét (1973), a Harangszó (1975), a Búcsú (1979), valamint Tavaszi álmok címmel a Vadászatok erdőn, mezőn (1987) c. kötetek.